

Kasvitieteellinen puutarha

Pelastussuunnitelma

Kasvitieteellinen puutarha pelastussuunnitelma

Laadittu 1.12.2017

Laatija Joachim Miinalainen

Viimeksi päivitetty 22.1.2024

Päivittäjä Kalevi Markkanen

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen palvelua Turun yliopisto (TY).

Tässä pelastussuunnitelmassa on 24 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Kohteen perustiedot	5
2.1	Perustiedot	5
2.2	Muut tiedot	5
3	Organisaatio	7
3.1	Kiinteistön turvallisuushenkilöt	7
3.2	Kiinteistön työsuojeluorganisaatio	8
3.3	Kiinteistön tärkeät numerot	8
3.4	Muut tärkeät numerot	8
4	Riskit	9
4.1	Kartoitetut merkittävimmät riskit	9
4.2	Toteutetut toimenpiteet	9
5	Turvallisuusjärjestelyt	11
5.1	Toimitilaturvallisuus	11
5.2	Sammutuskalusto	12
5.3	Turvalaitteet	12
5.4	Ensiapu	13
5.5	Paloturvallisuus	13
5.6	Poistumisjärjestelyt	13
5.7	Jälkivahinkojen torjunta	14
6	Toimintaohjeita	15
6.1	Turvallisuusorganisaatio	15
6.2	Avun hälyttäminen	15
6.3	Sairauskohtaus tai tapaturma	16
6.4	Tulipalo	17
6.5	Toiminta kokoontumispaikalla	18
6.6	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	19
6.7	Vesivahinko	19
6.8	Väkivallan uhatessa	19
6.9	Pommiuhka	20
6.10	Yleinen vaaramerkki	21
6.11	Sähkökatkot	22
7	Väestönsuojelu	23
8	Irtaimiston säilytys	24

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman laadinta, ylläpito ja tiedottaminen perustuvat pelastuslain (379/2011) vaatimukseen. Tässä pelastussuunnitelmassa on selostus:

1. vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
2. rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
3. henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
4. mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Pelastuslaki 379/2011, 15 §.)

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen henkilöille. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §.)

Pelastuslaissa on myös muita vaatimuksia turvallisuudelle, näistä tärkeimpinä:

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

1. tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
2. rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
3. pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
4. pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon. (Pelastuslaki 379/2011, 9 §.)

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

1. sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
2. sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
3. palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
4. poistumisreittien opasteet ja valaistus;
5. väestönsuojien varusteet ja laitteet. (Pelastuslaki 379/2011, 12 §.)

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1. ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
2. varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
3. varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
4. ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (Pelastuslaki 379/2011, 14 §.)

2 Kohteen perustiedot

Kasvitieteellinen puutarha on kohde jossa tutkitaan, opiskellaan ja vieraillaan. Kohteessa käy vuositasolla kymmiätuhansia vierailijoita. Henkilökunta on koulutettu opastamaan erikokoisia vierailuryhmiä.

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Kasvitieteellinen puutarha
Kiinteistön osoite	Ruissalon puistotie 215 20100 TURKU
Rakennusten määrä	2
Kiinteistön omistaja	Turun yliopisto (TY)

Hakelämpölaite,	
Rakentamisvuosi	2022
Pinta-ala	250 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P0
Rakennusmateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Lämpökeskus

Kasvitieteellinen puutarha	
Käyttötarkoitus	Kokoontumis- ja koulutuskeskus

2.2 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Varsinais-Suomi. Pelastuslaitoksen arvioitu saapumisaika kohteeseen on n. 8 minuuttia.

Kiinteistönhoito	Ismo Sainio puh. 050 3423643
Sähköntarjoaja	Turku Energia Sähköverkot Oy puh. 02 2628111 päivystys 0800 02500 http://www.turkuenergia.fi
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	X-SEC OY - Turun yliopisto puh. 010 5710157 http://www.xsec.fi
Kiinteistön vakuutusyhtiö	If puh. 010 191919 http://www.if.fi
Kokoontumispaikka	Huoltorakennuksen ja asuinrakennuksen välisellä huoltopihalla.
Varakokoontumispaikka	Pääportilla. Tarvittaessa kokoontumispaikalta evakuoidaan edelleen suojaan tai kotiin viranomaisten ohjeiden mukaan.
Väestönsuojien määrä	1
Väestönsuojan sijainti VSS1	Kasvihuonerakennus Silmu
Lämmitysmuoto	Hake-, pilke- ja halkokattilat, öljy
Veden pääsulku	Alueen pääsulku on lämpökeskuksessa joka huoltorakennuksessa.
Lämmönjakohuone	Sijaitsee huoltorakennuksessa.
Sähköpääkeskus	Huoltopihalla

3 Organisaatio

Turvallisuusvalvoja

Simo Laine
puh. 040 7268947
slaine@utu.fi

Yliopiston turvallisuuspäällikkö

Kimmo Levander
puh. 029 4504970
kimmo.levander@utu.fi

Kiinteistön esimies

Ilari Sääksjärvi
puh. 040 5460976
ilari.saaksjarvi@utu.fi

Turvallisuussuunnittelija

Kalevi Markkanen
puh. 050 3416528
kjmmer@utu.fi

3.1 Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Turvallisuusvalvoja

Kokoelmakasvihuoneet 1-3, seminaarisali ja kahvio

Marjo Myllyrinne
puh. 050 3051458
maantti@utu.fi

Turvallisuusvalvoja

Kokoelmakasvihuoneet 4-6 ja työhalli

Seija Williams
puh. 050 3123010
seiwil@utu.fi

Turvallisuusvalvoja

Luontokoulu, laboratoriosiipi, koekasvi- ja taimihuoneet

Merja Kastu
puh. 050 3026613
merja.kastu@utu.fi

Turvallisuusvalvoja

Pihavarasto, lämmityslaitos, huoltorakennus ja aviaario

Ismo Sainio
puh. 050 3423643
ismsai@utu.fi

Yliopiston turvallisuuspäällikkö

Kimmo Levander
puh. 050 4688836
kimmo.levander@utu.fi

3.2 Kiinteistön työsuojeluorganisaatio

Työsuojelupäällikkö

Satu Alanko
Turun yliopisto
puh. 046 9203272
satu.alanko@utu.fi

-

3.3 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Talonmies	Ismo Sainio	050 3423643	
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	X-SEC OY - Turun yliopisto	010 5710157	
Etävalvomo	HP Heat oy päivystys 24/7	045 1114262	
Etävalvomo	Markus Peltola	050 5741403	

Huolto

	Nimi	Puhelinnumero
Kameravalvonta: Huoltohenkilö	Kalevi Markkanen	050 4316528

3.4 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

4 Riskit

4.1 Kartoitetut merkittävimmät riskit

1. Tulipalo, jonka syttyminen voi aiheuttaa vaaran ihmisen hengelle, omaisuudelle ja toiminnan jatkuvuudelle.
2. Omaisuusrikokset voivat kohdistua paitsi kiinteistöön, kiinteistössä olevaan yliopiston omaisuuteen taikka henkilökunnan tai vierailijoiden omaisuuteen. Pahimmillaan omaisuusrikos voi keskeyttää yksikön toiminnan ainakin pieneksi hetkeksi.
3. Liukastumisesta tai kaatumisesta voi aiheutua terveydellinen, mutta myös taloudellinen riski sairaspöissaolojen muodossa. Tästä syystä erityisesti ulkoalueiden kunnossapitoon on kiinnitettävä huomiota ja talvella liukkaiksi tiedetyt paikat on hiekoitettava huolellisesti ja hiekoitus on aloitettava riittävän aikaisin syksyllä.
4. Ympäristövahingot, terveydelle haitalliset aineet
5. Työtapaturmat

4.2 Toteutetut toimenpiteet

1. Jätteet viedään ulos lajiteltuina jäteastioihin. - Rakennusten ulkopuolella alle 8 m:n etäisyydellä ulkoseinästä ei saa säilyttää mitään palavia roskia tai tavaroita, esim. kuormalavoja.
 - Kaikki jätekatokset on lukittava, etteivät ulkopuoliset pääse niihin sisälle.
 - Myös katosten aukot on suljettava, ettei niistä pääse sytyttämään tulipaloa.
 - Vialliset sähkölaitteet on irrotettava sähköverkosta heti ja korjattava ennen kuin niitä käytetään uudelleen. Sähkölaitteista pitää kytkeä virta pois silloin, kun niitä ei tarvita.
 - Palavia kynttilöitä ei saa käyttää toimistotiloissa. Kahvilassa ja asunnoissa kynttilöiden käyttöä on pyrittävä välttämään. Niitä ei saa jättää hetkeksikään ilman valvontaa.
 - Asunnoissa ei saa säilyttää polttoaineita ja kaasupulloja paloriskien vuoksi. Polttoainetarastoissa saa säilyttää vain niitä polttoaineita, joita varten varasto on rakennettu.
 - Kaikki osastoivat ovet (palo-ovet) on pidettävä aina suljettuina ja lukon telki telki-pesässä (ei lukittuna), jotta palo ei pääse leviämään muihin tiloihin. Osastoivien ovien (palo-ovien) kiinnioloa on valvottava jatkuvasti.
 - Alkusammuttimille pitää olla esteetön kulku ja sammuttimet tarkistetaan vuosittain. Sammuttimen huolto suoritetaan sammuttimessa olevan ohjeen mukaisesti.
 - Tilapäisiä tulitöitä tekevillä (sekä tulityön vartijalla) pitää olla voimassa oleva tu-lityö-kortti ja tulitöiden tekemisessä tulee noudattaa Turun yliopiston tilojen tilapäisiä tulitöitä koskevaa yhteistä ohjetta.
2. Tehokkaimmat keinot ehkäistä omaisuusrikoksia ovat toimiva hälytys- ja vartiointijärjestelmä, työhuoneiden ovien lukitseminen poissa ollessa sekä arvokkaamman omaisuuden merkitseminen. Vierailijat tulisi vastaanottaa ”isännän” periaatteella, jolloin joku henkilökunnasta olisi aina vierailijoita vastassa ja saattaisi heidät asianmukaisiin tiloihin.
3. Hiekotusta voidaan lisätä asettamalla hiekoitusastia esim. pysäköintipaikan läheisyyteen jol-

loin jokainen työntekijäkin voi liukkaaksi havaitsemiaan alueita tarpeen mukaan hiekoittaa.

4. Varastojen ovet on pidettävä lukossa ja varastoihin ei saa päästää asiantuntemattomia henkilöitä. Varastojen hoitajat huolehtivat, että kaikista vaarallisista aineista on käyttöturvallisuus-tiedote aineiden säilytystiloissa ja myös kiinteistön turvallisuuspäälliköllä. Varaston nimetty vastuuhenkilö huolehtii siitä, että kaikissa astioissa ja pakkauksissa on selkeä merkintä mitä ne sisältävät.
5. Työntekijän on noudatettava työnantajan antamia määräyksiä ja ohjeita. Työntekijän on noudatettava turvallisuuden ja terveellisyys ylläpitämiseksi järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta. Työntekijän on itsensä lisäksi huolehdittava myös muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ja työsuojeluvaltuutetulle työolosuhteissa tai työmenetelmissä ja työvälineissä havaitsemistaan puutteista, jotka voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle.

5 Turvallisuusjärjestelyt

5.1 Toimitilaturvallisuus

Kulunvalvonta

Kiinteistössä on käytössä kulunvalvontajärjestelmä. Järjestelmällä pyritään estämään luvattomien henkilöiden pääsy tiloihin. Mikäli havaitset vian kulunvalvontajärjestelmiin liittyen, tee vikailmoitus.

Kulunvalvonta

Sijainti	Koko rakennus
Kuvaus	Rakennuksen ulko-ovet ja suurin osa sisäovista on varustettu kuluvalvonnalla.
Huoltohenkilö	kulkuoikeudet@utu.fi

Kiinteistössä on kameravalvonta

Kameravalvonta

Kuvaus	Kiinteistö varustettu kameravalvonnalla.
Huoltohenkilö	Kalevi Markkanen puh. 050 4316528

Kiinteistössä on murtohälyttimiä

Murtohälytin

Kuvaus	Rikosilmoitinjärjestelmän tarkoituksena on valvoa luvattonta tunkeutumista rakennukseen. Järjestelmä välittää ilmoitustiedot automaattisesti vartiointiliikkeelle.
Huoltohenkilö	X-SEC

Valvonta

Etävalvomo

Kuvaus	Hakelämpölaitos on etävalvonnassa yrityksen toimesta. Yrityksen nimi HP heat.
Sijainti	Hakelämpölaitos,
Kontakti	HP Heat oy päivystys 24/7 puh. 045 1114262
Toissijainen kontakti	Markus Peltola puh. 050 5741403 markus.peltola@hpheat.fi

5.2 Sammutuskalusto

Sijainti	Sammutuskalusto	Kuvaus
Toimitiloissa	Käsisammutin	Henkilökunta on saanut alkusammutuskoulutuksen käsisammuttimelle, pikapalopostille ja sammutuspeitteelle.

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

5.3 Turvalaitteet

Poistumisopastus

Poistumisopastuksella osoitetaan poistuminen rakennuksesta. Viallisista tai puutteellisista opasteista on ilmoitettava kiinteistöhuoltoon.

Poistumisopastus

Kuvaus	Akkuvarmenteiset poistumisopasteet
Kattavuus	Poistumisreitit ja uloskäynnit

5.4 Ensiapu

Työturvallisuuslain (738/2002) 46 § mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä, annettava ohjeet ensiavun saamiseksi sekä varattava työpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä.

- Ensiaputarvikkeista vastaa: Puutarhan henkilökunta.

5.5 Paloturvallisuus

Palo-osastointi

Palo-osastoinnin tarkoitus on palon sattuessa estää palokaasujen ja palon leviäminen sekä turvata ihmisten poistuminen. Tämän takia on erityisen tärkeää, että palo-ovet pidetään kiinni. **Palo-ovia ei saa kiilata auki.**

Käyttötavaltaan tai palokuormaltaan oleellisesti toisistaan poikkeavat tilat on muodostettu eri palo-osastoiksi, jos on tarpeellista henkilöiden tai omaisuuden suojaamiseksi. (käyttötapaosastointi)

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Kokoontumispaikka: Huoltorakennuksen ja asuinrakennuksen välisellä huoltopihalla.

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasus- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta. Tulitöille on aina niiden palovaaran vuoksi harkittava vaihtoehtoisia menetelmiä.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulityöluvan. Tulityön suorittajalla on oltava voimassa oleva tulityökortti.

5.6 Poistumisjärjestelyt

Hätätilanteessa poistumista johtaa ja ohjaa

Henkilökunta

Mistä ja miten poistutaan?

Merkittyjä turvallisia poistumisreittejä pitkin ulos ja edelleen kokoontumispaikalle.

Mitä on suljettava?

Ovet, ikkunat. Tietokoneet/kassat lukitaan.

Mitä on tehtävä ja kuka tekee ennen poistumista?

Pyritään varmistamaan, että kaikki ovat poistuneet tiloista ulos.

Henkilökunta varmistaa uloskäynneillä, että kukaan ei mene takaisin sisään ennen kuin siihen annetaan lupa.

5.7 Jälkivahinkojen torjunta

Jälkivahinkojen torjunnan tavoitteena on ehkäistä vahinkojen syntymistä, rajoittaa ja minimoida syntyneiden vahinkojen vaikutuksia sekä saattaa tilanne mahdollisimman nopeasti ennalleen.

6 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

6.1 Turvallisuusorganisaatio

Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Turvallisuusvalvoja**Kokoelmakasvihuoneet 1-3, seminaarisali ja kahvio**

Marjo Myllyrinne
puh. 050 3051458
maantti@utu.fi

Turvallisuusvalvoja**Kokoelmakasvihuoneet 4-6 ja työhalli**

Seija Williams
puh. 050 3123010
seiwil@utu.fi

Turvallisuusvalvoja**Luontokoulu, laboratoriosiipi, koekasvi- ja taimihuoneet**

Merja Kastu
puh. 050 3026613
merja.kastu@utu.fi

Turvallisuusvalvoja**Pihavarasto, lämmityslaitos, huoltorakennus ja aviaario**

Ismo Sainio
puh. 050 3423643
ismsai@utu.fi

Yliopiston turvallisuuspäällikkö

Kimmo Levander
puh. 050 4688836
kimmo.levander@utu.fi

6.2 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvit-

see määritellesään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

6.3 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä ja tarkista

- Mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).

Anna tarvittaessa ensiapua

- Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat. **Ruissalon puistotie 215, TURKU**
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.

6.4 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Hälytä palokunta paikalle soittamalla turvallisesta paikasta numeroon **112**.
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Huoltorakennuksen ja asuinrakennuksen välisellä huoltopihalla.

Varakokoontumispaikka: Pääportilla. Tarvittaessa kokoontumispaikalta evakuoidaan edelleen suojaan tai kotiin viranomaisten ohjeiden mukaan.

6.5 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Huoltorakennuksen ja asuinrakennuksen välisellä huoltopihalla.

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Pääportilla. Tarvittaessa kokoontumispaikalta evakuoidaan edelleen suojaan tai kotiin viranomaisten ohjeiden mukaan.

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

6.6 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Pyri auttamaan heitä mahdollisuuksiesi mukaan.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

6.7 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Ismo Sainio, puh. 050 3423643
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Alueen pääsulku on lämpökeskuksessa joka huoltorakennuksessa.
- Lämmönjakuhuone: Sijaitsee huoltorakennuksessa.
- Sähköpääkeskus: Huoltopihalla

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

6.8 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

6.9 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Tur-

vallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.

- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

6.10 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

6.11 Sähkökatkot

Sähkökatkon sattuessa turvavalot jäävät palamaan.

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 050 3423643).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

7 Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Kiinteistössä on yksi väestönsuoja. Jokaiselle väestönsuojalle on suositeltavaa valita väestönsuojanhoitaja ja hoitajan apulainen. Kiinteistön väestönsuojanhoitajien on hyvä opetella väestönsuojan laitteiden käyttö ja suojan käyttökuntoon laitto.

Kiinteistössä on yksi väestönsuoja:

Sijainti	Suojaluokka	Varusteiden sijainti
Kasvihuonerakennus Silmu	S1	Väestönsuojassa

Kiinteistön väestönsuoja on luokkaa S1. Suojaluokan S1 väestönsuoja on uudempi suoja, joka on rakennettu vuoden 1971 jälkeen. Tässä suojamallissa on mahdollista viipyä pitkiä aikoja. Suojassa on käsikäyttöinen tai koneellinen ilmanotto, joka on varustettu esisuodattimella ja aktiivihiili-hiukkas-suodattimella.

Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, jos on siirryttävä yleisiin väestönsuojoihin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu siis aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää. Yleisissä väestönsuojissa on Suomessa yhteensä 110 000 suojapaikkaa.

8 Irtaimiston säilytys

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii